

H4A KIRJAINTEN VARHAISIMMAT MUODOT

(päivitetty 21.3.2024)

H4 HEPREA KIELIOPPI <https://gen.fi/h4.html>

H4A KIRJAIMET <https://gen.fi/h4a.html>

H4A Kirjainten varhaisimmat muodot

<https://gen.fi/h4a-kirjainten-varhaisimmat-muodot.html>

SISÄLLYSLUETTELO

0. Tallen ja dokumentteja
1. Johdanto
2. Foinikialaiset kirjaimet ~1250 eKr.
3. Alkuseemiläiset kirjaimet
4. Kirjaimistojen kehitys
5. Hieroglyfit

0. TALLENN JA DOKUMENTTEJA

Kristus kirjaimissa 1, Kirjaimisto, 10.9.2017 (0.21)

AC-tallenne <https://gen.adobeconnect.com/pmla7hj53s9f/>

Youtube <https://youtu.be/SJisFDLTL0c>

H6K Heprean, kreikan ja latinan kirjaimet

<https://gen.fi/h6k-00-kirjaimisto.html>

H4A Kirjainten merkitykset

<https://gen.fi/h4a-kirjainten-merkitykset.html>

H4A Kirjainten varhaisimmat muodot

<https://gen.fi/h4a-kirjainten-varhaisimmat-muodot.html>

H Heprea, sivukartta

<https://gen.fi/h-sivukartta.html>

Foinikialainen kirjaimisto

https://fi.wikipedia.org/wiki/Foinikialainen_kirjaimisto

Proto-Sinaitic / Proto-Canaanite

<https://www.omniglot.com/writing/protosinaite.htm>

Proto-Sinaitic Script

https://en.wikipedia.org/wiki/Proto-Sinaitic_script

1. JOHDANTO

Varhaisimmat seemiläiset aakkoskirjaimistot (Proto-Sinaitic, Proto-Canaanite) ovat löytyneet Siinain niemimaalta ja Egyptistä noin vuosilta 2000–1700 eKr. Kirjainten muodolla on selvä yhteys egyptiläisiin hieroglyfeihin.

Hieroglyfikirjoitus oli pääosin kuvakirjoitusta eli yksi kuva vastasi yhtä sanaa.

Seemiläisillä kirjaimilla on usein eri merkitys kuin niitä vastaavilla egyptiläisillä hieroglyfimerkeillä. Esim. g-kirjaimen (gimel) muodon takana oleva hieroglyfi tarkoittaa sauvalinkoa eli heittokeppiä, seemiläisessä kirjoituksessa se tarkoittaa kamelia jne.

H4A Kirjainten merkitykset
<https://gen.fi/h4a-kirjainten-merkitykset.html>

2. FOINIKIALAISET KIRJAIMET NOIN 1250 eKr.

Seuraavassa on foinikialaisten käyttämät seemiläiset kirjaimet noin vuonna 1250 eKr. Englanninkielellä ilmoitetut merkitykset ovat vain suuntaa antavia. Lähes kaikki kreikan kirjaimet ja kreikan kautta myös kaikki meidän käyttämämme latinan kirjaimet johtuvat näistä merkeistä.

						
Z Zayin Weapon	W Waw Hook	H He Window	D Daleth Door	G Gimel Camel	B Beth House	' Aleph Ox
						
N Nun Fish	M Mem Water	L Lamedh Ox-Goad	K Kaph Palm of Hand	Y Yodh Hand	T Teth Unknown	H Heth Fence
						
T Taw Mark	SH Shin Tooth	R Resh Head	Q Qoph Monkey	S Sadhe Fishhook	P Peh Mouth	' Ayin Eye
						S Samekh Support

3. ALKUSEEMILÄISET KIRJAIMET

Letter Name	Proto-Sinaitic	Early Phoenician	Greek	Phonetic Value
'aleph	𐤁	𐤁	Α	[ɸ]
beth	𐤂	𐤂	Β	[b]
gimmel	𐤂	𐤂	Γ	[g]
daleth	𐤄	𐤄	Δ	[d]
he	𐤅	𐤅	Ε	[h]
waw	𐤆	𐤆	Ϝ ¹ Υ	[w]
zayin	𐤇	𐤇	Ζ	[z]
heth	𐤈	𐤈	Η	[h]
teth	𐤕	𐤕	Θ	[tʃ]
yodh	𐤏	𐤏	Ι	[y]
kaph	𐤑	𐤑	Κ	[k]
lamedh	𐤒	𐤒	Λ	[l]
mem	𐤓	𐤓	Μ	[m]
nun	𐤍	𐤍	Ν	[n]
samekh	𐤎	𐤎	Ξ	[s]
'ayin	𐤏	𐤏	Ο	[ʕ]
pe	𐤏	߱	Π	[p]
tsade	߲	߲	ߴ ² Μ	[ʂ]
qoph	ߵ	ߵ	ܖ ³ Ω	[q]
reš	߶	߶	ܖ	[r]
šin	߷	߷	ܸ Σ	[ʂ]
taw	߹	߹	ܰ T	[t]

4. KIRJAIMISTOJEN KEHITYS

Kirjain	Nimi	Merkitys	Vastaava kirjain				
			heprealainen	arabialainen	kreikkalainen	latinalainen	kyrillinen
א	'āleph	härkä	א	ا	Aα	Aa	Aa
ב	bēth	talo	ב	ب	Bβ	Bb	Бб, Вв
ג	gīmel	kameli	ג	ג	Γγ	Cc, Gg	Гг
ד	dāleth	ovi	ד	د	Δδ	Dd	Дд
ה	hē	ikkuna	ה	ه	Eε	Ee	Ее, Ее
ו	wāw	koukku	ו	و	(Ff), Yy	Ff, Uu, Vv, Ww, Yy	Үү
ז	zajin	ase	ז	ز	Zζ	Zz	Зз
ח	ḥēth	aita	ח	ح	Hη	Hh	Ии
ט	tēth	pyörä	ט	ط	Θθ		Фф

בָּ	yōdh	käsivarsi	בְּ	בִּי	bi	li, Jj	li
כָּ	kāph	kämmen	כְּ	כִּקְ	Kk	Kk	Kk
לָ	lāmedh	sauva, tutkain	לְ	לִלְ	lla	Ll	Ll
מָ	mēm	vesi	מְ	מִםְ	Mμ	Mm	Mm
נָ	nun	kääarme	נְ	נִנְ	Nv	Nn	Nn
סָ	sāmekh	kala	סְ		Ξξ, Xχ	Xx	Xx
עָ	'ayin	silmä	עְ	עִעְ	Oo	Oo	Oo
פָּ	pē	suu	פְּ	פִּפְ	Pπ	Pp	Pp
צָ	ṣādē	papyrus	צְ	צִצְ		Цц, Чч	
קָ	qōph	apina	קְ	קִקְ		Qq	
רָ	rēš	pää	רְ	רִרְ	Rρ	Rr	Pp

W	šin	hammas	שׁ	س	Σσ	Ss	Cc, Шш
X	tāw	risti, merkki	ת	ت	Ττ	Tt	Ττ

Foinikialainen kirjaimisto
https://fi.wikipedia.org/wiki/Foinikialainen_kirjaimisto

5. HIEROGLYFIT

Possible correspondences between Proto-Sinaitic and Phoenician letters.

Hierogl yph	Proto - Sinait ic	IPA va lue	Reconstructe d name	Phoeni cian	Imper ial Aram aic	Hebre w	Nabatae an (from Aramaic)	Ara bic	Other*
			/?/ 'alp "ox"				ئ	أ	AA
		/b/ bayt "house"				ב	ب	ب	B BB
		/g/ gaml "throwst ick"				ג	ג	ج	GC G G
		/d/ dag "fish"				ד	د	د	Д Д Д

		/h/	haw/hillul "praise"						E ☐ E ☉ E
		/w/	waw/uph "fowl"						F Y ☐ ☉ F U W V Y V ☐ O y Y
 □ or 	=	/z/	zayn/zayt "ox hide ingot" ^[36] "swo rd"						Z Z ☐ ☉ Z
		/ð/	dīqq "manacle"						
 □ 	III	/ħ/	ħašr "courtyard"						H H ☐ N
		/χ/	ħayt "thread"						
		/tˤ/	t̪ab "good"						
		/j/	yad "hand"						I ☐ I J I Ī J

		/k/	kap "palm"						K KK
		/l/	lamd "goad"						L Lamed
		/m/	maym "water"						M Mem
		/n/	naḥaš "snake"						N Nun
		/s/	šamk "peg"			O			S Shin
		/ṣ/	'ayn "eye"			Y			O Ayin
		/χ/	ǵa' (unknown)						
		/p/	p'it "corner"						P Pe

						ג		ف	
ת	ש	/sˤ/	ṣaday "plant"	ש	ף	ח, י	خ, ك	ك - ح	م م ئ ؤ ئ
—	غ	/kˤ/ or /q/	qoba "needle/nape"	ف	ڻ	ڙ	ڙ	ڙ	ڙ ڙ ڙ ڙ ڙ
ء	ه	/r/	ra's "head"	ه	ڻ	ڻ	ڻ	ڻ	ڻ پ پ ر پ
ئ	ئ	/ʃ/	šimš "sun"		ڻ	ڻ	ڻ	ڻ	ڻ س س ش ش
		/t/	śadeh "field, land"	و	ڻ	ڻ	ڻ	ڻ	
	و	/θ/	tann "bow"	و	ڻ	ڻ	ڻ	ڻ	ڻ ت ت ت
خ	+	/t/	tāw "mark"	خ	ڻ	ڻ	ڻ	ڻ	ڻ ت ت ت

The Other section shows the corresponding Modern Greek, Etruscan, Latin, Glagolitic, Old Cyrillic, and Cyrillic letters.

Proto-Sinaitic Script

https://en.wikipedia.org/wiki/Proto-Sinaitic_script